

Haraldskær. En rigtig herregård, hvor man hver nat kan opleve en ung hvidklædt jomfru, der vandrer fra kirkegården gennem Haraldskær ned til åen. Haraldskær er kendt tilbage fra 1400-tallet, men har sikkert rod længere tilbage. Placeringen er strategisk lige ved overgangsstedet over Vejle Å, hvor kongevejen mellem Koldinghus og Skanderborg Slot tidligere passede. Hovedbygningen er i dag kursusejendom og ejes af Boligselskaberne, mens Avlsgården med de gamle herregårdsmarker og skove hører under Vejle Kommune.

Haraldskær med hovedbygningen fra ca. 1590 og de røde avlsbygninger i baggrunden.

Ny natur ved Haraldskær. En 350 meter lang strækning af Vejle Å blev i 1997 lagt tilbage i sine naturlige slyng efter at have løbet i en lige gravet kanal siden 1950-erne. Det har givet mere liv i vandløbet og gjort engene omkring mere fugtige. Det sidste betyder, at en stor del af engfladen står under vand i vinterhalvåret til stor glæde for bl.a. fuglelivet. Et stykke af den lige kanal ligger som en aflang sø, bevaret som en brik i engenes afvandingshistorie. Græssende dyr holder mange af engfladerne fri for opvækst af buske og træer, så det åbne herregårdslandskab bevares. Nye gravede vandhuller på engen fostrer hvert forår millioner af frøer og leverer herved føde til mange af engens fugle og dyr – bl.a. er odderen atter tilbage i ådalen og målet er at storken også vender tilbage.

Flere af de gamle skove på herregårdsjordene omkring Haraldskær får lov at ligge urørte. Det giver grobund for et spændende liv af svampe, insekter, urter og fugle. Samtidig skyder nye kommunale skove op på bakkerne syd for Haraldskær.

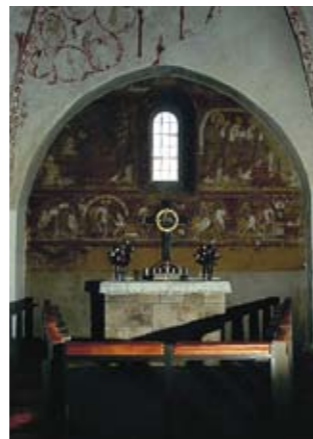
Den genslyngede å ved Haraldskær, hvor man fortsat kan se de lige afvandingskanaler.

Kullet kirke og kongemord. Midt i ådalen, på en lav bakke, ligger den lille romanske Skibet Kirke – uden tårn og opført i ådalens lokale byggemateriale, frådsten. I koret er bevaret spændende romanske kalkmalerier fra omkring 1200, der forestiller Lazarus' opvækkelse og kong Arthurs riddere på jagt efter Den Hellige Gral. Ifølge Saxo var det også ved Skibet, at Harald Kesja blev myrdet af Erik Emune i vinteren 1134-35.

Navnet Skibet bliver ofte forbundet med sejlads på Vejle Å. Det har måske snarere rod i det olddanske ord "skida", som betyder kløvet planke og måske hentyder til det middelalderlige Haraldskær.

Stryget ved ruinen af Kvak Mølle, der leder fisk forbi mølledæmningen.

Rytterfrisen i Skibet Kirke.

Kildevæld og vandkraft. Et sagn fortæller, at en blind fik sit syn igen, da han tilfældigt vaskede sit ansigt i en kilde i Helligkildeskov. Det skabte efterfølgende stor valfart af syge folk til det helbredende kildevand. I kølvandet af kildebesøgene fulgte kilde markerede med salg af alt fra bødkervarer og lerkrukker til brændevin og honningkager. Der blev spillet og danset til den lyse morgen, men drikkeri og slagsmål førte omkring 1840 til lukning af markerne og rørlægning af kilden. I dag rinder kilden atter svagt fra en kildebrønd i skovbrynet. Lidt derfra ligger ruinen af Kvak Mølle – den yngste i rækken af herregårdsmøller tilhørende Haraldskær. Et rislende omløbsstryg sørger i dag for, at fisk og vandinsekter kan passere mølledæmningen.

Vandreture og adgang til området. Ruterne er ikke afmærket i terrænet. For adgangen gælder naturbeskyttelseslovens almindelige regler for færdsel:

- du må gå på offentlige arealer, på veje og stier og på udyrkede arealer, når de ikke er indhegnede
- du må cykle på anlagte skovveje og veje i det åbne land
- på offentligt ejede områder må du færdes døgnet rundt
- på private veje må du færdes fra kl. 6 til solnedgang
- hunde skal føres i snor

Ved Kvak Mølle findes en primitiv lejrlplads, med adgang til bålplads og toilet. På Haraldskær Avlsgård er indrettet grillplads. Yderligere findes borde og bænke og mulighed for husly i Høhuset ved dæmningen langs Vejle Å. Fiskeri i Vejle Å kræver fisketegn – dagkort kan købes på turistkontoret i Vejle. Sejlads med kano er mulig på Vejle Å i perioden fra 16. juni til 31. december, dog skal man forud have erhvervet et gæstemærke fra Vingstedcentret, tlf. 7586 5533. Folderen kan fås hos RST, tlf. 7583 5999.

Primitiv lejrlplads ved Kvak Mølle.

Vejle Å byder på godt ørred- og laksefiskeri.

Udgivet af Vejle Ådalsgruppen 2004. Forsidefoto: Udsigt over ådalen fra Skibet Kirke. Denne tryksag er trykt på papir godkendt til svanemærkede produkter hos www.jellingbogtrykkeri.dk

Haraldskær

Vejle Ådal

Ture rundt i området:

1 Haraldskær – Nr. Vilstrup – Vejle. Ca. 15 km cykeltur (ikke afmærket i felten). Fra Haraldskær cykles op over dalsiden og gennem den nyrejste skov til Nr. Vilstrup. Videre ad små hyggelige veje forbi storparceller og sommerhuse. Langs Ribe Landevej over Højen Bæk til Boulevarden i Vejle og herfra retur ad Bindeballestien.

2 Haraldskær – Helligkilde Skov – Haraldskær Fabrik. 6 km cykeltur (ikke afmærket i felten). Fra Avlsgården følges møllevejen langs de stynede popler forbi ruinen af Kvak Mølle. Videre ad Fabriksvejen gennem Helligkilde Skov med kildebrønd og afvekslende skov, forbi Haraldskær Fabrik og Dronningens Mose, hvor man fandt moseliget af Dr. Gunhild og retur gennem det åbne herregårdslandskab.

1 Haraldskær Hovedgård. 1,5 km tur (ikke afmærket i felten). Gennem parken og ad Bindeballestien forbi Skibet Kirke. En bro krydser Vejle Å og en sti leder op på ådalskanten til en enestående udsigt over herregårdslandskabet med Haraldskær, Skibet Kirke og ådalen mod vest. Mulighed for en afstikker til den nyrejste skov oven for dalen, hvor spredte frugttræer beriger skovturen i sensommeren.

2 Knabberup Sø. 2 km tur (ikke afmærket i felten). Vandretur på diget langs Vejle Å og Knabberup Sø. Søen er skabt ved et naturgenopretningsprojekt i 2004 og byder nu på et rigt fugleliv. Mulighed for rast ved det gamle høhus midtvejs. Retur samme vej.

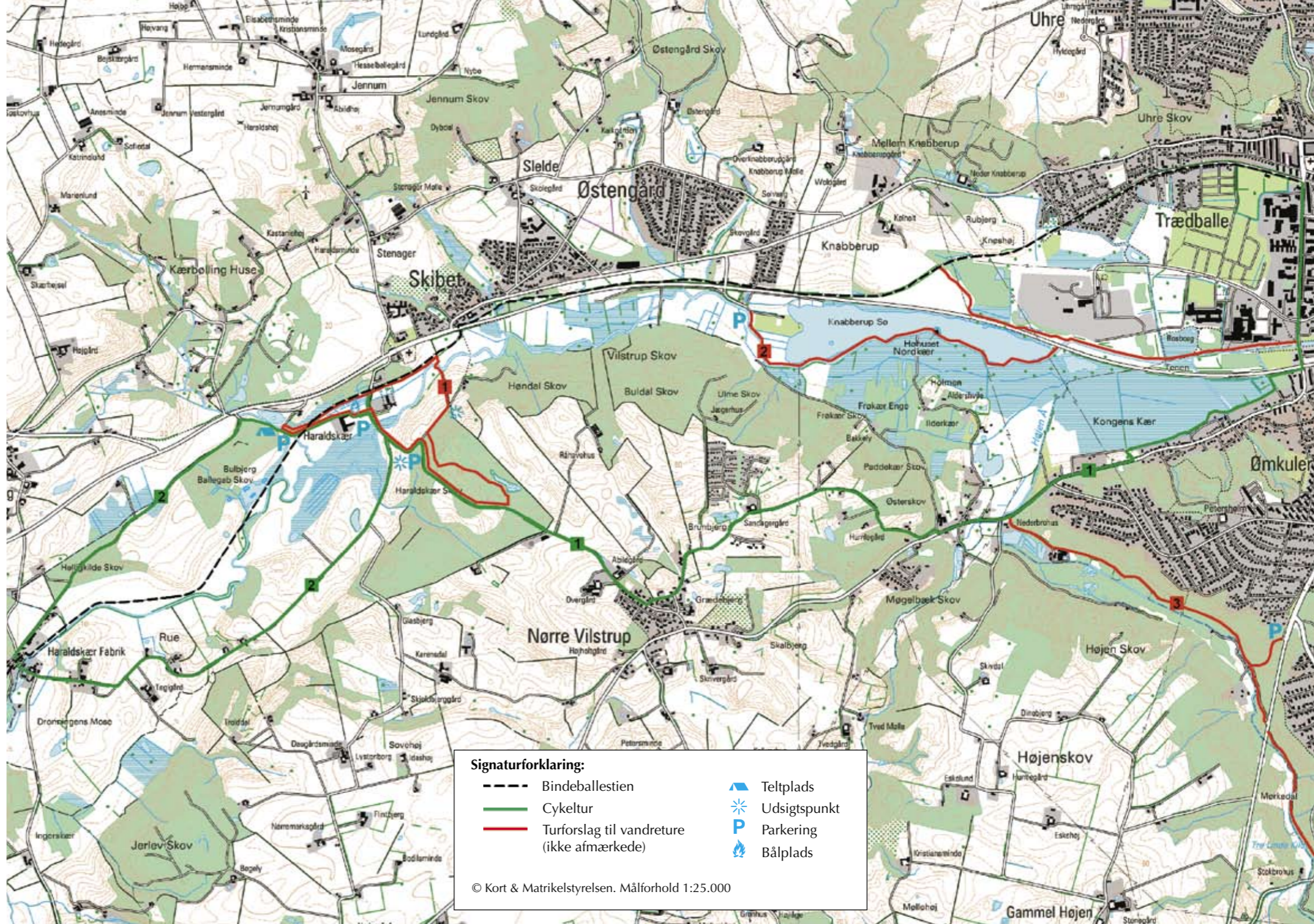

Høhuset på dæmningen.

3 Højen Å. Vandretur langs Højen Å omgivet af gammel skov og stejle skrænter. Et stort fald giver åen karakter af en bjergbæk med et særligt dyreliv. Vandstær og isflugl ses ofte ved åen, og i skoven vokser en række sjældne planter som skælrod, skovgøgelilje og gul anemone.

Knabberup Sø.

Signaturforklaring:

--- Bindeballestien

— Cykeltur

— Turforslag til vandreture (ikke afmærkede)

■ Teltplads

★ Udsigtspunkt

P Parkering

🔥 Bålplads

© Kort & Matrikelstyrelsen. Målforhold 1:25.000